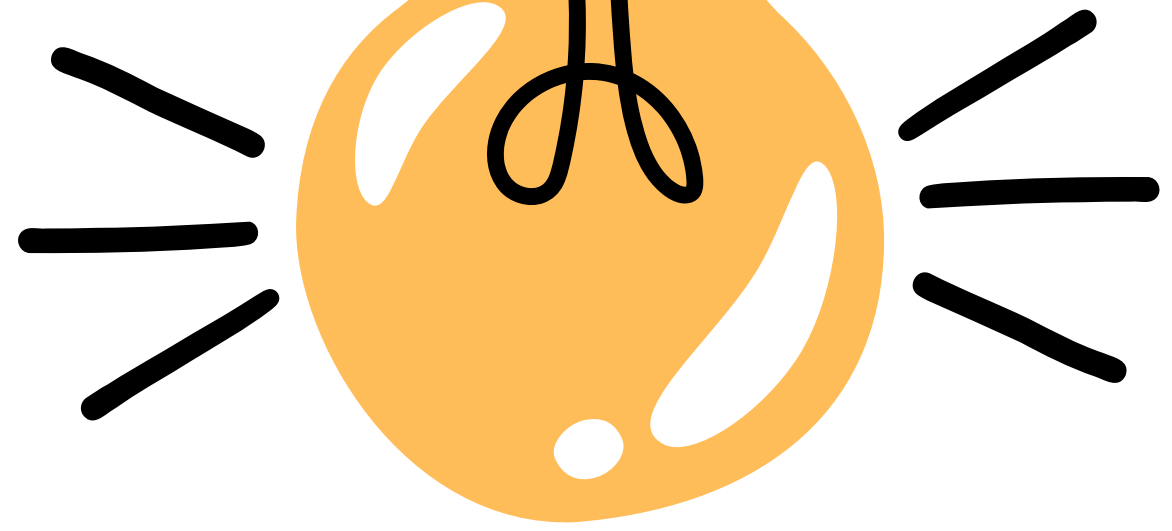
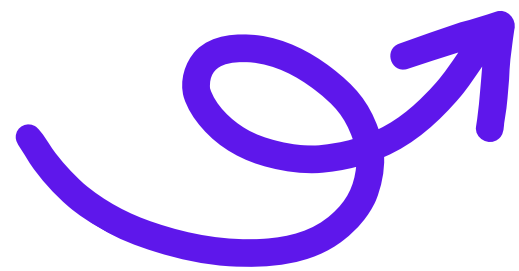

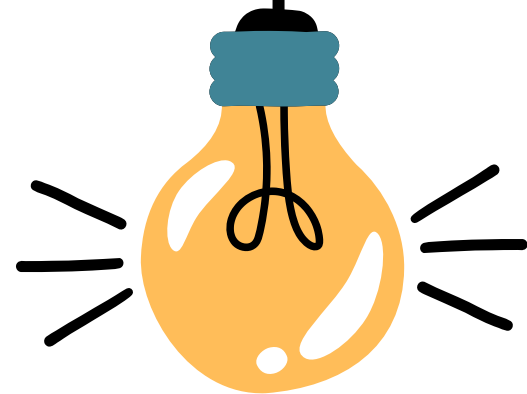

ORDFÖLJD FÖR

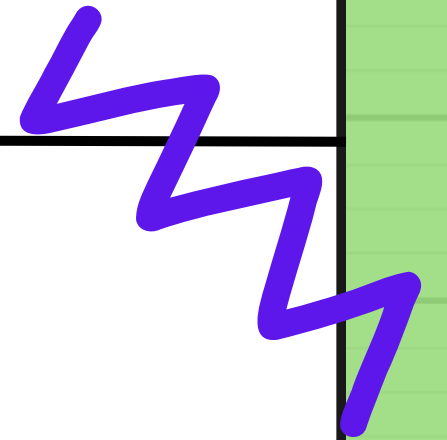
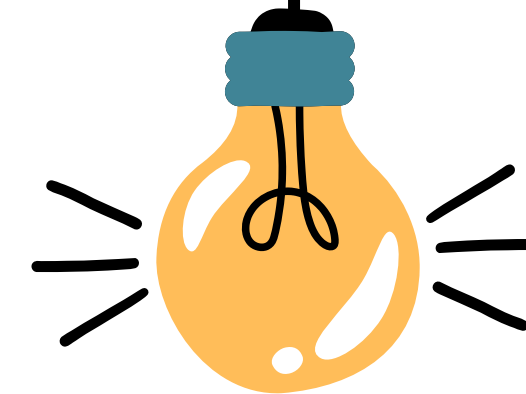
ÅK 8

Språkbad

**MENINGAR KAN
KONSTRUERAS PÅ MÅNGA
OLIKA SÄTT.**

- 1** Sommaren är kort. (huvudsats)
- 2** Vintern var snörik och sommaren blev het. (huvudsats + huvudsats)
- 3** Höststormarna fortsatte efter att löven hade fallit. (huvudsats + bisats)

- 4** Eftersom det snöade mycket behövdes flera lastbilar som körde bort snön. (bisats + huvudsats + bisats)
- 5** ?

PREDIKAT

Uttrycker handlingen i satsen (= verbet i satsen):

Finska soldater **kastade Molotov cocktail.**

Tema
"Finland i
krig"

Uppgift

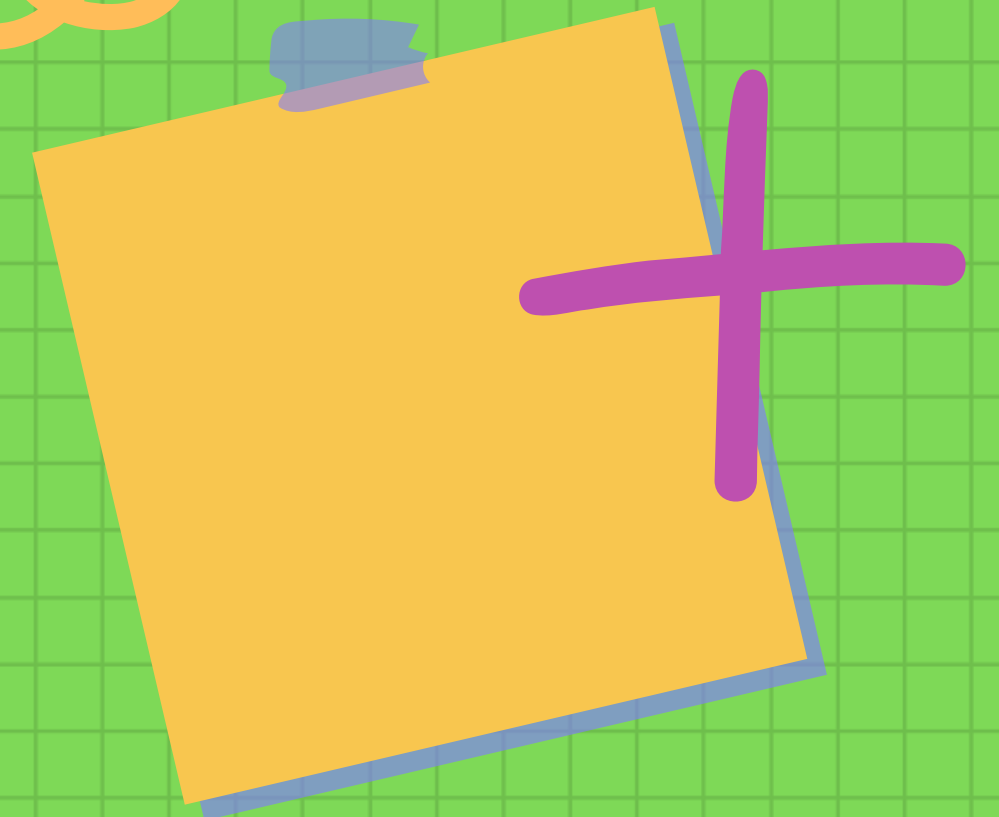
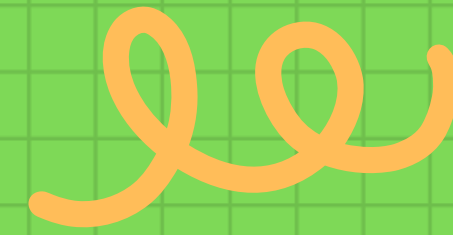

SUBJEKT

**Svarar på frågan Vem / Vad + predikatet:
Vem kastade?**

Finska soldater kastade Molotov cocktail.

Uppgift

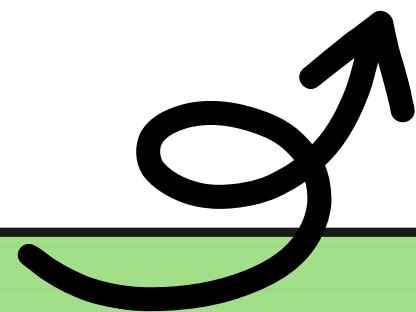
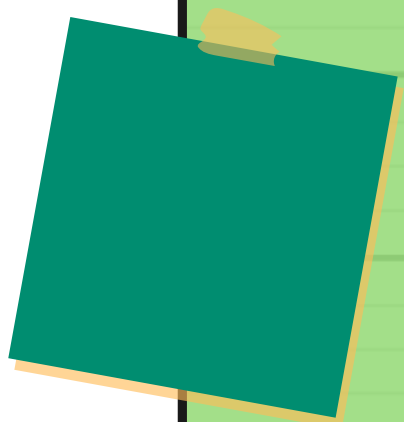

OBJEKT

Svarar på frågan Vad (vem) + predikatet + subjektet:

Vad kastade finska soldater?

Finska soldater kastade Molotov cocktail.

PREDIKATIV

**De vanligaste verben som följs av predikativ är:
vara, bli, heta kallas.**

Finländarna var missnöjda med fredsavtalet.

**Flaskan, som innehöll bränsle, kallades Molotov
cocktail.**

420 000 finländare blev flyktingar i sitt eget land.

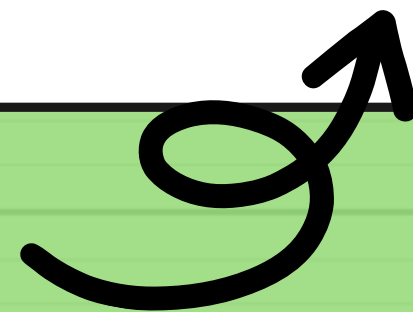

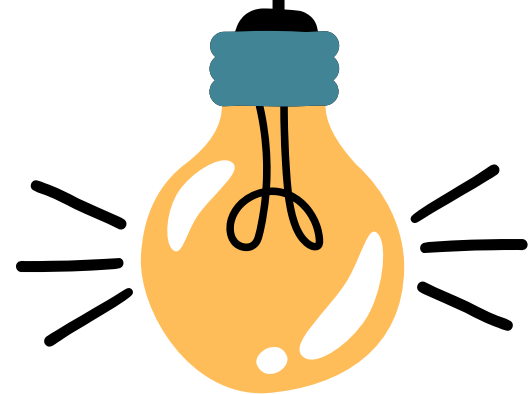
ADVERBIAL / ADVERB

Det finns många typer av adverbial. De flesta svarar på en specifik fråga: när? hur? på vilket sätt? var? varifrån? vart? varför? hur mycket? hur många?

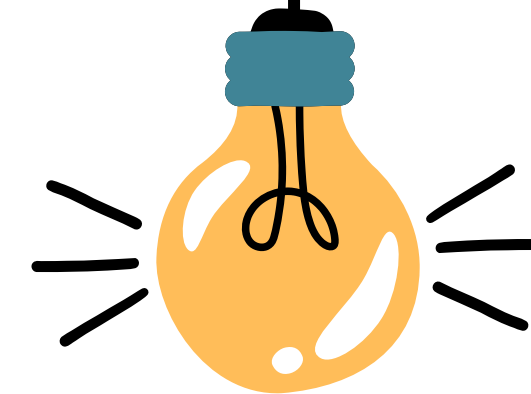
Adverbial står ofta antingen **SIST** eller **FÖRST** i meningen.

De finska soldaterna var nästan osynliga i snön.
Med hjälp av sirener varnades befolkningen.
Under andra världskriget sändes över 70 000 finska barn till Sverige.

4 REGLER OM HUVUDSATSER

1

En huvudsats har alltid subjekt och predikat.

2

Två huvudsatser kan sättas ihop med en konjunktion: och, men, för, så.

En del lottor deltog i luftbevakningen. Det var -46 grader på Karelska näset vintern 1940.

Kvinnorna jobbade också i fabriker och ansvarade för hemmen.

3

**Efter subjekt, tid, plats eller bisats
kommer verb dvs. verbet är på
plats 2.**

**Anfallsskedet tog slut hösten
1941. (subjekt)**

**I september 1944 blev det
vapenvila. (tid)**

**I korsurna fanns det också sängar
och en kamin. (plats)**

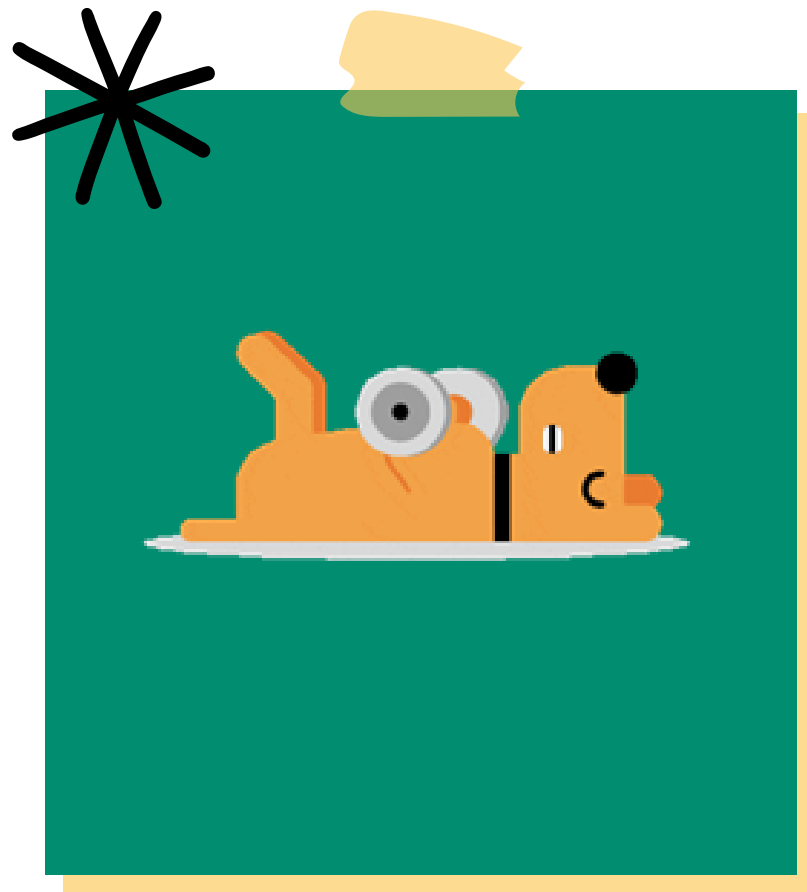
**Eftersom man skrev under
fredsavtalet i Moskva, kallar man
freden för Moskvafreden. (bisats)**

4

**Verbet 'är' kan inte stå
bredvid ett annat verb.**

5 REGLER OM BISATSER

- 1 **BISATSEN BÖRJAR MED EN BISATSINLEDARE.**
- 2 **EN BISATS KAN INTE STÅ ENSAM.**
- 3 **EN BISATS ÄR EN DEL AV EN STÖRRE SATS.**
- 4 **BISATSEN HAR ALLTID SAMMA ORDFÖLJD:
BISATSINLEDARE, SUBJEKT OCH VERB.**
- 5 **OM DET FINNS ETT SATSADVERBIAL, KOMMER DET
FÖRE VERBET DVS. MELLAN SUBJEKT OCH PREDIKAT.**

Bisatsinledare

Det första ordet i bisatsen:

**om, eftersom, innan,
medan, när, att, trots att,
som, vars, vilken, vilket,
vilka, vad, där, dit,
frågeord (vem, vad, vart,
hur, varför) osv.**

Satsadverbial

**Satsadverbial är små ord som kan
förändra en hel mening: inte, alltid,
aldrig, kanske...**

**Jag cyklar inte till jobbet. / Jag
cyklar alltid till jobbet. / Jag cyklar
kanske till jobbet.**

**Jag har aldrig pratat med honom. /
Jag ska inte köpa kaffe.**

Exempel på vanliga satsadverbial:

absolut, aldrig, alltid, antagligen, bara, egentligen, faktiskt, fortfarande, förmodligen, förresten, förstås, gärna, inte, ju, kanske, nog, nämligen, ofta, oftast, också, redan, slutligen, snart, säkert, sällan, troligen, tyvärr, vanligen, verkligen, visst, väl, äntligen

EXEMPEL

Vi gick till parken
som vi tycker
mycket om.

Vi gick till parken
som ligger nära.

Vi alla tycker att
läraren är trevlig.
(bisatsinledare)
Det är roligt att
träffas.
(infinitivmärke)

Jag kommer genast
när jag är klar.
(bisatsinledare)
När kommer du?
(frågeord)

OBS!

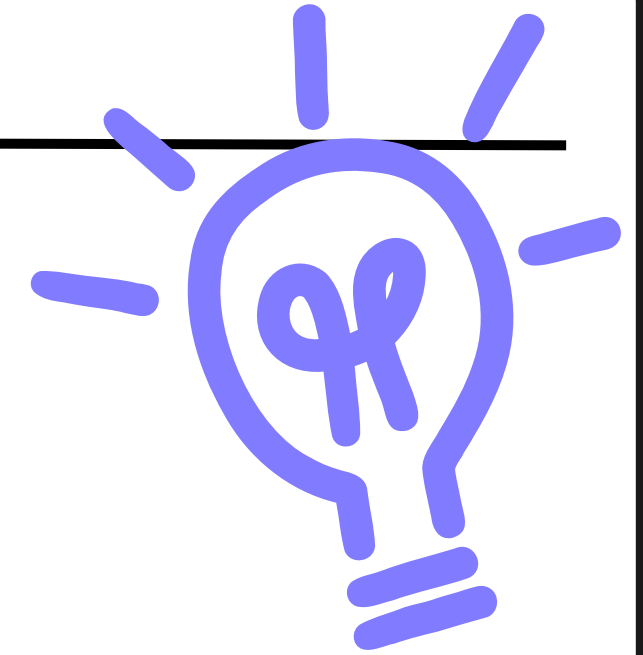
Ordet **SOM** fungerar både
som bisatsinledare och
subjekt.

Ordet **NÄR** kan vara både
en bisatsinledare och ett
frågeord.

Ordet **ATT** kan vara både
en bisatsinledare och ett
infinitivmärke.

BISATSSCHEMA

② Jag är vegetarian
HUVUDSATS

Bisats-inledare	Subjekt	Satsadverb	Verb 1+2	Verb-partikel	Komplement	Adverb
...eftersom	jag	inte	tycker	om	kött.	
Om	jag	inte	mår		bra	imorgon

② går jag inte till jobbet.
HUVUDSATS

● ● ● **Indirekt fråga utan frågeord**

Den indirekta frågan inleder man med ordet OM.

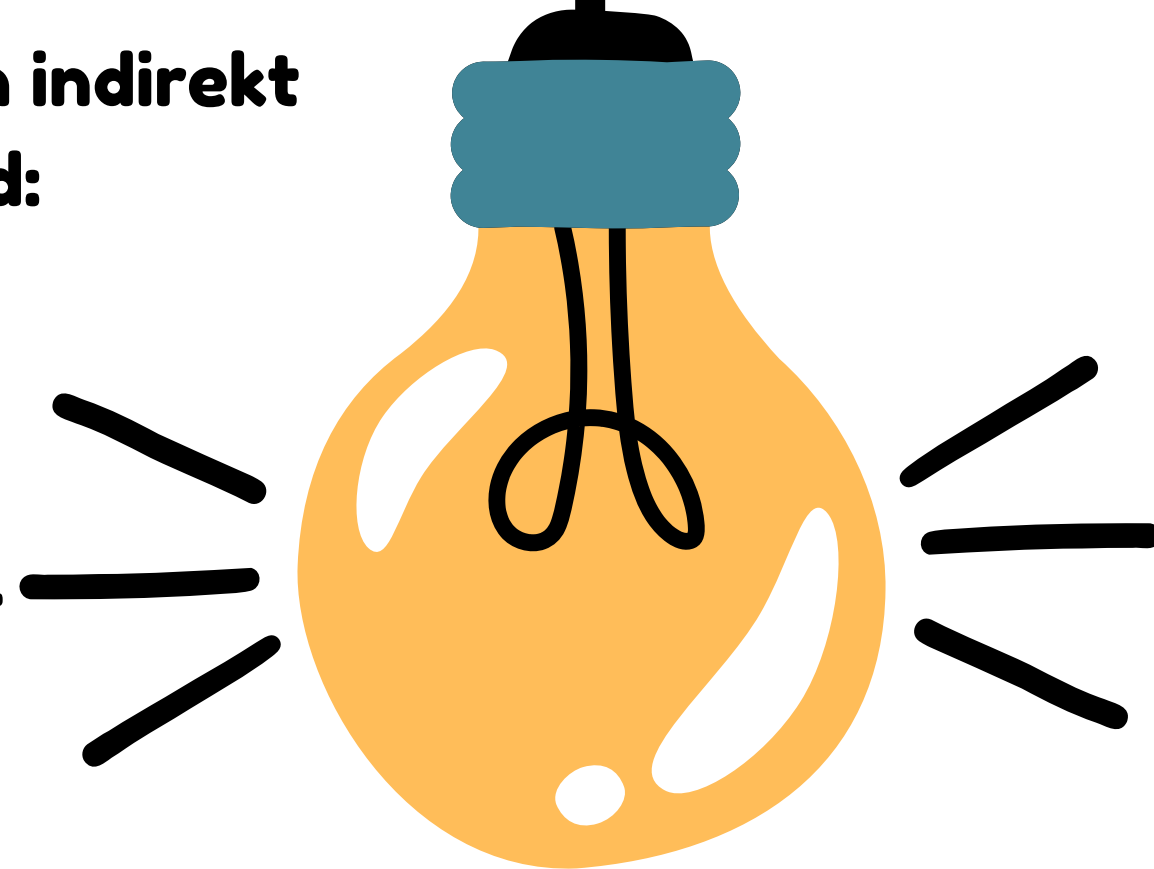
Ordföljden ändras då vi gör en direkt fråga till en indirekt fråga. Den indirekta frågan har bisatsens ordföljd:

**bisatsinledare + subjekt
(+ satsadverbial) + predikat**

Efter indirekt fråga sätter vi inte ut frågetecknen.

En direkt fråga: Ska vi gå på bio?

En indirekt fråga: Jag undrar om vi ska gå på bio.

● ● ● Indirekt fråga med frågeord

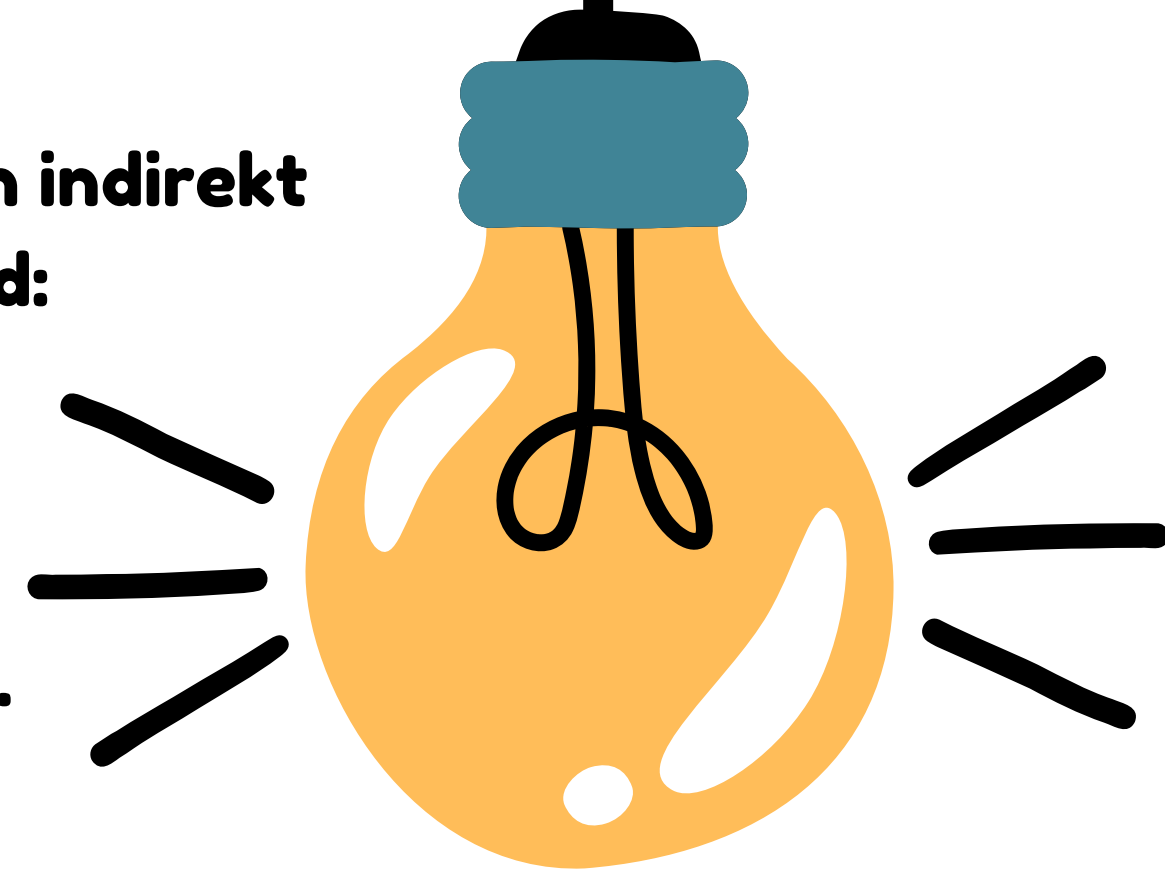
Den indirekta frågan inleder man med ett frågeord: vem, vilka, vad, var, vart, varifrån, när, hur...

Ordföljden ändras då vi gör en direkt fråga till en indirekt fråga. Den indirekta frågan har bisatsens ordföljd: bisatsinledare (=frågeordet) + subjekt (+ satsadverbial) + predikat

Efter indirekt fråga sätter vi inte ut frågetecknen.

En direkt fråga: Vart går du?

En indirekt fråga: Jag vill veta vart du går.

**TRÄNA
DUKTIGT!**

